

Földi László: Puccsisták a XXI. században

2023 július 01. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Nem kizárt, hogy Magyarországon is el?bb-utóbb életre kell hívni egy magánhadsereget.

A XX. században f?ként Dél-Amerikában használták a katonai puccs kifejezést, mely formájában igen, de tartalmában sosem fedte egy katonák által végrehajtott államcsíny igazi lényegét. Az események mögött – bármilyen jelszóval és címkével robbantották is ki – politikai és ezzel párhuzamosan gazdasági érdekek húzódtak meg. Még pontosabban, olyan csoportok stimulálták a hadseregek egyes vezetőit, akik alkotmányos módon, például a választásokon többnyire eredménytelenek voltak a hatalom megszerzésére tett kísérletben. Egy katonai akció követ?en azonban a megválasztott kormányt eltávolítva hatalomra kerülhettek. Kés?bb ?k is gyakran er?szakos, politikai természet? halált haltak, vagyis újabb puccsok áldozatai lettek.

A katonai puccs mint fegyveres szervezetek egyfajta politikai aktivitása bels? logikáját tekintve távol áll az európai értékrendt?l és modern kori történelmünkt?l.

Európában ugyanis a puccsok politikai sandaság módszerével t?ntek fel és értek el sikereket, amihez ritkán használtak katonákat. Történt ez úgy, hogy közben a társadalom nagy része észre sem vette, manipuláció áldozata. Így kerülhettek hatalomra széls?ségés ideológiát képvisel? er?terek pártoknak álcázva.

Adolf Hitler húzásai, vagy 1947-ben a magyarországi kék cédulás választás konkrét példák arra, hogy a puccs els?sorban politikai akcióterv és kevésbé tábornokok hatalomvágya.

A XX. századi történelmi példa azonban búcsúzott, amikor pár nappal ezel?tt Oroszországban – vagyis Európában – valóban szó szerint életre kelt olyan katonai puccs, amit katonák próbáltak végrehajtani és a sereget irányító parancsnok személyes ambíciójától vezérelve. Az orosz Wagner magánhadsereg és annak parancsnoka döntött úgy, hogy rendcsinálásnak álcázva – saját frusztrációját levezetend? – indul megdönteni az orosz kormányt. Hogy elég-e ehhez egy jól felszerelt, 40-50 ezer f?s harcedzett katonaság, egyel?re nem tudjuk, lévén a kormánydöntés elmaradt, egy konszolidáció felé mutató tárgyalásos megegyezést követ?en.

Miért érdekes a katonai puccs kérdése mégis? Mert a régi igazság bukkan el?: aki farkast kiált, annak el?bb-utóbb meg is jelenik az ordas. Egyszer?bben fogalmazva, eddig nem volt jellemz? katonák akarata szerinti kormánydönt? akció, mára viszont együtt kell élnünk ennek lehet?ségével. Persze, mint általában, a háttérb?l eme próbálkozásból is el?kandikál a politikai érdek.

A hatalom közvetetten felel?s a modern katonai puccsok esetleges kialakulásáért. Egyszer?en azért, mert engedi magánhadseregek létrejöttét. S?t, saját érdekének megfelelően alkalmazza azokat Moszkvától Londonon keresztül Washingtonig.

A nagyhatalmak – néhány kisebb is – teret engedtek egy elfogadhatatlan struktúra kiépítésének, bár köztudott, hogy az alkotmányos keretek nem teszik lehetővé magánhadsereg vagy akár magán-titkosszolgálat létezését.

Ilyen tiltó joghelyzetben kifejezetten abszurd, amikor kormányzati érdekek mentén aktivizálják ezeket, miként a Wagner-csoport esetében megesett. Az ilyen lépést még az sem igazolja, hogy Ukrajna is bevetette saját Azov nev? hadtestét, hogy „magán” harcoljon „magán” ellen. Miért t?nik úgy tehát, hogy van létjogosultsága a magántulajdonban lévő seregeknek?

Alkotmányos rend ide vagy oda, a politika legalább két ok miatt kénytelen életteret kínálni a törvénytelen helyzetnek. Az egyik, hogy a magánhadsereg (esetleg -titkosszolgálat) vélelmezhetően rugalmasabban kezelheti a „harctéri etikát”, mint a reguláris er?k. Ez nem túl erkölcsös, de éppen ezért „politikus” megoldás egy krízishelyzetben.

Ezt nevezik a politika rugalmasságának.

A másik ok pedig a politikai kényszerb?l eredeztethet?. Nemes egyszer?séggel arról van szó, hogy a felpuhult XXI. századunkban a társadalmi krízis elérte a rendvédelmi szervek állományának egy részét, és a politika azt gondolja, hogy talán képtelenek megfelelni az egyre nagyobb kihívásoknak. Száz évvel ezel?tt a haza védelme egyértelm? volt: feltétel nélküli önfeláldozást jelentett annak minden el?zményével és következményével. Ha így közelítünk

napjaink logikájához, nem kizárt, hogy Magyarországon is előbb-utóbb életre kell hívni egy magánhadsereget, hogy gátlásoktól mentesen kiképzett katonák is részt vegyenek országunk védelmében.

Az alkotmányt megkérdőjelező, ezért nemkívánatos „strukturakiegészítés” elszántsága már meg is érkezett, amikor a magyar hadsereg vezérkari főnökének parancsát az ügyészség – névtelen feljelentés alapján – abszurd módon vizsgálni kezdte.

Az ok: az „elvetemült” tábornok szigorú kiképzésre utasított néhány katonát, akiket egyébként – ha igaz a velük kapcsolatos vád – hadbírószám elé kellett volna állítani.

Magas beosztású katonai vezetők sofőrjeként – nem kizárható módon – a kocsikban hallottakat továbbadták illetékteleneknek. Ha így volt, ezért miért járna hadbírószám, és nem egy enyhe büntetésnek számító harctéri kiképzés? El kell olvasni az eskü szövegét, melyet a fegyveres testületek állománya köteles szó szerint betartani. Ennek egyik, talán legfontosabb eleme a titoktartás. Aki ezt bármely okból megsérti, büntetelményt és nem fegyelemsértést követ el. Aki pedig parancsnokként számonkéri, elismerést és nem ügyészi eljárást érdemel. Még akkor is, ha a jogvédők túlzóulják a fegyelmezetlen katonákkal szembeni intézkedést. Nyilván teszik ezt azért, mert közülük csak kevesen szolgáltak például sorkatonaként.

A világon minden fejlett hadseregben – ha komolyan vesznek egy kiképzést – erőteltett igénybevétel éri a katonát. Ami azt is jelenti, nincs ideje a fecsegésre, bizalmas információk szivárogtatására.

A legszomorúbb, hogy a fenti, cinikusra sikeredett eszmefuttatás sem képes eltakarni azt a kesernyést, kiábrándító képet, hogy mivé lesznek a legalapvetőbb értékeink, amelyeket – ha így folytatódik – még magánhadseregek sem óvhatnak meg a jövő generációi számára.

Földi László

A szerző titkosszolgálati szakértő, a Védett Társadalom Alapítvány kuratóriumának elnöke

www.magyarnemzet.hu

Ajánló

